

Forumul Societății Civile România - Republica Moldova

Ediția a II-a

„ÎmprEUnă de 20 de ani”

27-28 mai 2011, Chișinău, Republica Moldova

Raportul Conferinței

www.fondromania.org

Istoric și obiective

Federația Organizațiilor Neguvernamentale pentru Dezvoltare din România (FOND) împreună cu Ministerul român al Afacerilor Externe au organizat cea de-a doua ediție a Forumului Societății Civile România - R. Moldova la Chișinău.

Prima ediție a Forumului a fost lansată anul trecut și și-a propus consolidarea cooperării și a dialogului între organizațiile neguvernamentale din cele două țări, definirea unei agende comune de acțiune pentru următorii 5 ani, identificarea priorităților și a potențialului de cooperare între acestea.

Ediția de anul acesta și-a propus ca pornind de la recomandările de anul trecut să pună accent pe transferul bilateral de experiențe, cunoștințe și bune practici, înțelegând cooperarea între cele două țări ca fiind un demers benefic pentru ambele țări.

Există o dinamică a dialogului între cele două societăți deja creată, însă este nevoie de o implicare mai mare a reprezentanților guvernamentali și a organizațiilor neguvernamentale pentru dezvoltarea unui cadru comun de cunoștințe și acțiune.

Forumul a reunit aproximativ 150 de participanți - reprezentanți guvernamentali, societatea civilă, mass-media, mediul academic din România și R. Moldova.

Sesiunea de deschidere

Olivia Baci, Președinte FOND - Am vrut să ne întoarcem în Republica Moldova la colegi, la prieteni, parteneri de lucru, de proiecte cu care am acumulat luni și luni de muncă și inițiative comune, de procese de schimbare pe care le vedem și astăzi (...) avem experiențe și expertize comune, dar mai ales acea credință și voința de a construi alte procese de schimbare, o agendă a dezvoltării comune cu toate provocările ei.

Sorin Mereacre, Președintele Consiliului Național pentru Participare/Președinte Fundația Est Europeană - este un moment de cotitură pentru Republica Moldova și pentru nimeni nu este secret că acum suntem în ample transformări politice, dar și economice, sociale, de aceea avem foarte multe de făcut împreună. Ultimii 2 ani de zile au fost niște ani plini de noi strategii, noi planuri, iar acum noi cred că ar trebui să trecem la o nouă etapă, pentru ca aceste strategii și planuri să devină realitate, să se transforme în acțiuni concrete și niște reforme palpabile care ar fi pe înțelesul cetățenilor și care ar aduce și Republicii Moldova dar și României un viitor mai bun într-o dezvoltare pentru cooperare comună.

(...) fără ajutorul Guvernelor, dar în special Guvernul României, ne va fi foarte greu să mișcăm lucrurile înainte. Noi putem să impulsivăm aceste reforme, dar așteptăm ca și colegii de la Ministerul Afacerilor Externe din România dar și din Republica Moldova să găsească soluții pentru ca în sfârșit societatea civilă să aibă niște instrumente concrete de finanțare din partea guvernelor noastre, pentru ca ideile pe care le avem să le putem aplica în practică.

Există și o strategie a României pe dezvoltare și suntem în continuare deschiși pentru ca această strategie să aibă un contur mai clar, inclusiv pentru R.Moldova.

Teodor Baconschi, Ministrul Afacerilor Externe, România

DI. Ministru Teodor Baconschi a subliniat în discursul său nevoia pentru o mai mare coeziune socială și coerență în sânul societății, o legătură mai strânsă între guvernele celor două țări, precum și importanța societății civile.

...fără o societate civilă care știe ce vrea, nu ne putem aștepta de la elita politică să ne garanteze mai multe libertăți, să țină cont de ceea ce societatea civilă dorește.

Din punctul meu de vedere, societatea civilă este de fapt comunitatea, care este locală și națională sau internațională și atât timp cât nu dezvoltăm prin voluntariat și implicare personală simțul comunitar, suntem doar niște mercenari ai unei ideologii ONG-iste care își pierde inocența prin cumpărare și care în loc să-și exprime cu adevărat vocea publică a societății, devine doar agentul unor interese de grup, sau a unor zone din marginea politicii, unde nu mai e nimic autentic, unde se creează și se folosește o limbă de lemn, ceea ce cu siguranță nu corespunde unei societăți cu adevărat libere.

(...) Forumul pe care îl aveți aici pentru a doua oară este baza de speranță comună pe care lucrăm, conlucrăm pentru ca dvs. ONG-urile din R. Moldova să transmiteți în capilaritățile societății moldovene, noua logică bilaterală, logica de integrare europeană, logica de interconectare, luptă și efort pentru convergența celor 2 economii, și pentru un dialog intercivic și intercultural cât mai intens...

Avem de risipit efectul nociv de smog de zeci de ani de propagandă antiromânească, distorsiunile legate de Războiul Rece, de realitatea crudă a socialismului real, lucrul ăsta chiar după 20 de ani persistă, și ar fi bine ca cei mai tineri să preia cumva steagul ăsta al eliberării de gândirea prefabricată în ceea ce privește relația noastră, rostul R. Moldova, propria identitate, ecuația ei regională. Sunt teme care au prin dvs șansa de a deveni subiecte de dezbatere publică largă și totodată priorități politice...

Aș vrea ca viitorul forum să aibe loc în România și în ceea ce privește Ministerul Afacerilor Externe vă făgăduiesc fără niciun patos, ca pe ceva norma, l tot sprijinul, ușa deschisă permanent pentru orice idee care provine din reflecția dvs...de a propune îmbunătățiri în viața instituțiilor publice și totodată de a obține prin voluntariat mai multă coeziune socială, mai multă coerență în sânul comunității...

Iurie Leancă, Ministrul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Republica Moldova

DI. Ministru Iurie Leanca a vorbit de asemenea despre nevoia de proiecte comune între România și Republica Moldova, despre asemănările între țări, arătând că este necesară și voința politică, dar și o conlucrare mai intensă cu partenerii, în special cu România din experiența căreia Republica Moldova are ce învăța.

Rolul societății civile al Republicii Moldova rămâne unul extrem de important și dacă ne-am propus să angajăm aceste procese de transformări profunde, de modernizare a ceea ce înseamnă în primul rând mentalitățile noastre, reacțiile, bineînțeles că acest lucru poate fi realizat în primul rând printr-o voință politică și am dat dovadă de această voință într-un an și jumătate și de o conlucrare foarte bună, intensă cu partenerii noștri din afara R. Moldova. Merg și insist pe teza că dacă suntem europeni, nu trebuie să reinventăm bicicleta, și ceea ce funcționează în cadrul României sau Poloniei sau Germaniei din punct de vedere al sistemului judecătoresc, cum funcționează Ministerul de Interne...trebuie să preluăm aceste experiențe din alte țări și bineînțeles că în mod special din România cu care avem atâtea afinități și să preluăm experiența și expertiza care s-a acumulat în societatea noastră civilă.

Proiecte comune către Europa

Sesiunea a avut ca principală temă relațiile România - R. Moldova din ultimii doi ani pe dimensiunea civico-politică. Pentru a avea proiecte comune este necesară o cunoaștere a partenerilor și a relațiilor dintre ei, dar și o coordonare la nivel politic.

Care este rolul ONG și ce ar trebui să facă societatea civilă? Care este relația dintre București și Chișinău? Ce fel de relație trebuie construită?

În ce direcție trebuie să se ducă asistența tehnică? Care sunt limitele ei?

Încă din anii '90 se vorbea de faptul că în România există o relație privilegiată între București și Chișinău, fapt afirmat de toți miniștrii de externe ai României. Nici în timpul crizei nu a ieșit nimeni să spună că România trebuie să renunțe la sprijinul acordat R. Moldova.

ONG pot furniza experiență, expertiză, dar ținând cont de relația bilaterală dintre cele două țări, ar putea face chiar mai mult.

În Chișinău, relația cu România a depins de cele mai multe ori de guvernare. Lucrurile s-au schimbat odată cu data de 7 aprilie cu înlăturarea regimului. Pasul următor a constat în normalizarea relațiilor - regimul vizelor, numirea ambasadurilor, etc.

La nivelul declarațiilor și a documentelor semnate există însă o incoerență. Există foarte multe cooperări între România și R. Moldova dar și multe lucruri care nu s-au spus. *În ce măsură ajutorul de 100 de milioane trebuie să fie necondiționat în condițiile în care nu se dau niciunde în lume bani pe gratis? Ce se va întâmpla cu aceste fonduri? În ce măsură trebuie să existe coordonarea politică dintre cele două țări? Cum trebuie să își coordoneze politica pe această dimensiune și implicit pe dimensiunea regională?*

Trebuie clarificat ce vrea fiecare, care este direcția comună iar societatea civilă trebuie să devină mai activă în acest sens.

Referitor la cooperarea transfrontalieră și absorbția fondurilor, nu există suficient de multe parteneriate create, a lipsit interesul corporațiilor și a asociațiilor de business și nu este foarte clar cum se pot construi astfel de parteneriate. Cu toate acestea, există interes din partea corporațiilor din România care vin în R. Moldova cu investiții.

(Dan Dungaciu, Director Institutul de Științe Politice și Relații Internaționale al Academiei Române).

Este nevoie să existe proiecte comune ale societății civile dar și o bună relație cu actorii publici care facilitează aceste proiecte.

Proiectele din România încă mai depind de donatori - societatea civilă a fost creată după modelul anglo-saxon. A urmat apoi relația cu donatorii bilaterali - state care acordau direct asistență și ulterior cu cei multilaterali - Uniunea Europeană.

Există dificultăți și în România și ele sunt generate de mai multe cauze: predominanța UE în finanțare, susținere și în definirea agendei - ceea ce face ca proiectele să fie de un anumit tip, diferit de proiectele din anii 90.

- Lipsește expertiza provenită din mediul privat și care să rămână în mediul privat, nu în cel al guvernării, al statului sau al partidelor, nu există ceea ce se cheamă *watch dog expert*,
- Modul în care România acordă asistență - dezvoltarea înseamnă să te îndrepti spre țări din Africa, nu să te axezi pe vecini. O parte din banii promiși R. Moldova ar trebui canalizați pentru proiecte (call-uri pentru ONG din Moldova ce ar crește capacitatea locală pe termen lung),
- Tendințele mass-media din cele două țări: în R. Moldova mass-media nu este prezentă, puternică iar în România ea este mai mult implicată în interese politice. Mass-media trebuie să fie un partener de comunicare al societății civile cu privire la ce face Guvernul, să aducă ideile în comunitate.
- Lipsește cercetarea și analiza în cadrul universităților.

(Sorin Ioniță, Director Cercetare, Societatea Academică Română)

Proiectele dintre România și R. Moldova reflectă mai mult o raționalizare, România este cea care vine cu anumite sarcini. Dincolo de obiectivele UE, de concepte precum integrare, susținere etc, trebuie să existe și „elemente de suflet”. În Moldova se simte nevoia unei dezbateri, discuții libere iar aici România poate ajuta.

(Cornel Ciurea, Expert, Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative IDIS Viitorul).

Nevoia de cunoaștere reciprocă există, dar trebuie să fie cunoscute și problemele pentru a lucra împreună. De asemenea, este important de analizat contextul politic și social din R. Moldova - „*R.Moldova nu este România din anii 95-97, contextul politic este mai dificil, mai diferit, dimensiunea rusă conferă o dinamică politică mai fragilă*”.

Moldova este de 2 ani „o istorie de succes”, cel mai democratic stat din vecinătatea UE ce a urmărit: evitarea unui colaps economic prin mobilizarea de asistență externă, democratizarea spațiului politic, mediatic după cei 8 ani de centralizare a puterii, relansarea în plan internațional printr-o diplomatie activă și eficace, inițierea și planificarea unor reforme. Între toate acestea, cea mai dificilă etapă va fi faza de implementare. Și Ucraina a fost o poveste de succes a politicii Uniunii, însă eforturile de reformare ale acesteia au eșuat.

Societatea civilă din Moldova trebuie să se re poziționeze în raport cu Guvernul - au existat lideri ce au trecut în rândurile Guvernului, fapt ce a afectat credibilitatea. Presa trebuie consolidată, lipsește jurnalismul de investigație, nu există un mecanism de a aduce în atenție subiecte despre acte de corupție, fapt ce se întâmplă în România.

În relațiile dintre cele două țări nu există o strategie politică. România a constituit un partener extern și pe timpul guvernării comuniste iar în prezent este cel mai mare partener comercial extern.

În privința cooperării, prioritățile ar trebui focusate pe următoarele dimensiuni:

- Calitatea presei

- Dimensiunea economică - în R. Moldova lipsesc dezbaterile cu privire la politicile economice

(Nicu Popescu, Director al Programului Rusia și Europa Extinsă, European Council on Foreign Relations)

Agenda Societății Civile din Republica Moldova și din România

România poate și ea învăța din experiența R. Moldova. Din partea FOND România s-a formulat propunerea cu privire la crearea unui **Fond de mobilitate** pentru Guvernele celor 2 țări și pentru finanțatori cu scopul de a crește gradul de cooperare la nivel de experți - societate civilă, mediul academic, mass-media între cele două țări, de a asigura sustenabilitatea inițiativelor și a proiectelor.

În luna mai 2010 Fundația Soros din România a lansat studiul **“Republica Moldova în conștiința publică românească”**¹ ce a avut ca scop să stabilească rolul R. Moldova în mentalul public românesc, ce crede populația din România despre cetățenii din R. Moldova.

Printre temele abordate s-au aflat: naționalismul, valori sociale, discriminare, toleranță, distanță socială, dimensiunea lingvistică, cunoștințe, experiențe și percepții despre R. Moldova, agenda politică a României față de R. Moldova și integrarea europeană a acesteia.

Concluziile studiului relevă faptul că nu există o cunoaștere între cele două țări, există o lipsă de informare, dar românii se simt apropiați afectiv de cetățenii din R. Moldova.

- Foarte puțini români au avut o experiență directă de cunoaștere a Republicii Moldova; cunoaștere mediata.
- 66% dintre respondenți cred că România trebuie să susțină R. Moldova în vederea integrării europene.
- 57% percep pozitiv sprijinul financiar acordat de autoritățile române autorităților din R. Moldova.
- Doar 27% sunt interesați de inițiativele României privind R. Moldova.
- 72% consideră că R. Moldova este o țară europeană și ar trebui să devină membru al Uniunii Europene, 11% consideră că R. Moldova aparține spațiului rus și ar trebui să rămână parte a spațiului de influență rusească.

Referitor la relația dintre societatea civilă și guvernare, în R. Moldova până în anul 2009 acestea două se aflau în opoziție. La momentul actual nu există o separație foarte clară între Stat și Biserică și se formează o contradicție.

- Sunt necesare reforme și un fond mai mare de dezvoltare, comun între cele două țări în cadrul Parteneriatului Estic pentru a încuraja cât mai multe proiecte.

¹ A se vedea prezentarea studiului.

- Ministerul Afacerilor Externe din România ar trebui să aibă capacitatea de a coopera și de a ține cont de recomandările MAE din R. Moldova pentru a elabora o strategie comună.

(Arcadie Barbăroșie, Director executiv al Institutului pentru Politici Publice)

Cu privire la situația din Transnistria, trebuie analizat și care este viziunea acestora.

R. Moldova trebuie să gestioneze situația conflictuală de aici. Există o serie de proiecte realizate în parteneriat cu această regiune însă cei mai mulți donatori preferă să se îndrepte spre Federația Rusă. Problema este accentuată și de faptul că Guvernul nu creează condiții pentru investitorii din regiune, locuitorii de aici nu au acces la instituțiile statului, la serviciile acestora iar soluția este ca ONG-urile să își îndrepte proiectele și spre Transnistria.

(Ion Manole, Președintele Asociației Promo-Lex).

Criza economică a avut nu doar consecințe la nivel politic, dar și la nivel de relație între cetățeni - din aceeași țară și dintre România și R. Moldova. Și la nivel de Europa ea arată o criză a democrației și o neîncredere în aceasta. În acest sens, este nevoie de soluții ce vin din interiorul societății, și nu dinafara ei, iar ONG să aibă o atitudine critică și autonomă.

(Cristian Pârvulescu, Președinte, Asociația Pro Democrația)

Sunt de asemenea necesare programe de dezvoltare instituțională, iar astfel de proiecte au fost deja implementate în R. Moldova.² Transparența decizională rămâne o constantă pe agenda celor două țări. ONG din R. Moldova au nevoie de capacitate de lobby și advocacy, o nevoie de interacțiune cu cele din România, dar și de o agendă corelată cu nevoile prezentului.

(Ana Leu, Director de programe, Centrul Euroregional pentru Democrație)

² "Implicarea organizatiilor neguvernamentale in democratia participativa", realizat prin participarea ONG-urilor din Republica Moldova (mun. Chisinau), Romania (mun. Timisoara) si Ucraina (or. Reni si Ismail), in perioada septembrie 2006 - mai 2007. <http://www.civic.md/comunicate/421-qimplicarea-organizatiilor-neguvernamentale-in-democratia-participativaq.html>.

Integrare în fața societății civile

Cum s-a realizat procesul în România? Care au fost punctele forte ale societății civile în acest sens? Cum se întâmplă acum lucrurile în R. Moldova? Cum se implică România în procesul de integrare?

Integrarea europeană a R. Moldova este un efort intern, și nu o relație pe plan extern și un proces lung pentru că trebuie avut în vedere și contextul național. În acest sens, cooperarea societății civile cu Parlamentul constituie o prioritate pentru că acesta din urmă se ocupă cu tot ce înseamnă procesul legislativ. Experiența României pentru R. Moldova este una importantă și este inclusă în parteneriatul strategic european. Sunt necesare reforme, în special pentru eliminarea corupției, în crearea de infrastructură economică și voință politică.
(Vlad Lupan, Deputat, Parlamentul Republicii Moldova)

Conform studiului realizat de Centrul Român de Politici Europene „Cum am folosit fereastra de oportunitate? Bilanțul unui an de relansare a relațiilor România - Republica Moldova”³ este necesar ca în continuare eforturile României în raport cu R. Moldova să fie constante și consistente. Studiul prezintă o analiză independentă a eforturilor făcute de România în 2010 atât în relația bilaterală cu Chișinăul cât și ca avocat al R. Moldova în Uniunea Europeană.

(Cristian Ghinea, Director, Centrul Român pentru Politici Europene)

³ Raportul, precum și sinteza recomandărilor din cadrul acestuia pot fi găsite pe pagina principală a site-ului www.crpe.ro

Sesiunea atelierelor de lucru : Spre o agendă eficientă România - Republica Moldova

În urma ediției de anul trecut, organizațiile neguvernamentale participante au realizat o **rezoluție**⁴ cu o serie de recomandări către Guvernele celor două țări, precum și către ONG-urile de pe cele 2 maluri ale Prutului.

În ceea ce privește aceste recomandări către Guvernele din România și Republica Moldova există o dinamică a relațiilor interguvernamentale care în ultimul an a început să se concretizeze. Vom avea în curând prima reuniune la nivel interministerial a Guvernelor celor două țări.

În România însă, pe partea transfrontalieră, în partea de est a țării (zona eligibilă pentru programele transfrontaliere), dinamica nu este atât de bună pentru că programele europene nu funcționează la fel de eficient cum ar fi trebuit. Situația însăși a ONG-urilor din regiunea de est nu este încurajatoare, există o serie de probleme inclusiv cele de capacitate.

- Ne dorim elaborarea unei strategii proprii de asistență pentru dezvoltare pentru R. Moldova și ca Guvernul român să deschidă acel program de asistență pentru societatea civilă din R. Moldova și pentru proiecte în parteneriat.
- Prin inițiativa **Fondului de mobilitate** transfrontalieră România - R. Moldova sperăm să atingem unul dintre obiectivele propuse: de creștere a numărului experților, cu precădere în rândul tinerilor (mobilitatea tinerilor), o cunoaștere mai bună, programe mai focusate pe domenii de activitate, de schimburi, de vizite a unor experți din România și R. Moldova, întâlniri de lucru concentrate pe teme specifice.

(Valentin Burada, Vice-presedinte FOND)

Atelierul 1: Crearea unui grup comun de consultare, monitorizare și evaluare a punerii în practică a acordurilor de cooperare între România și Republica Moldova

Propuneri din partea participanților:

- 2% din totalul sprijinului financiar acordat de România Republicii Moldova să fie direcționați ONG-urilor (2% din cele 100 mil. destinate R. Moldova) - banii au fost până acum alocați doar la nivel de discuții și este nevoie de proiecte comune și concrete între partenerii din R. Moldova și România.
- în mod normal orice cheltuire a banului public trebuie monitorizat independent, pentru o mai mare transparență și responsabilitate.

⁴ Rezoluția este disponibilă pe site-ul FOND - www.fondromania.org/ Secțiunea Activități FOND.

Este necesar un proiect de monitorizare a modului în care se cheltuiesc acești bani. Este un interes și în cadrul FOND pentru dezvoltarea unui asemenea proiect.

- Au fost semnalate dificultati în ceea ce privește fondurile care s-au dat prin ICR: probleme legate de transparență, de nedeschidere a unor competiții, modul în care sunt cheltuiți acești bani. Este nevoie de o mai mare transparență și în alocarea acestor bani.
- Ambasada României la Chișinău să lucreze mai deschis cu ONG și să aplice practicile pe care ambasadatele occidentale le experimentează aici: un program de grant care să sprijine ONG-urile în diferite domenii stabilite de ambasadă - Consultări inițiate de Ambasada României cu ONG din teritoriu sau din Chișinău.

(Moderator: Cristian Ghinea, Centrul Român de Politici Europene)

Atelierul 2: Dezvoltarea cooperării transfrontaliere în domeniul social

Discuțiile au avut loc pe tema economiei sociale, a problematicii migrațiilor și a dezvoltării rurale, înglobând cooperarea transfrontalieră în sfera socială.

Discuțiile au fost structurate pe 2 arii:

1. De identificare a problemelor sau nevoilor pe partea de programe pe care le implementează ONG-urile,
2. De identificare a problemelor și soluțiilor care pot fi găsite în parteneriat.

- **Identificarea nevoilor:**

- o cunoaștere mai bună între parteneri
- reducerea dependenței față de donatorii externi
- rezolvarea / încercarea de a face față instabilității politice și legislative
- lipsa de transparență, imagine negativă

- **Posibile soluții:**

- economia socială pentru creșterea sustenabilității sectorului
- parteneriate
- programe în comun care să vizeze creșterea gradului de implicare a dezvoltării cetățeanului
- implicarea ambasadelor și crearea unei platforme sociale România-R. Moldova în parteneriat cu aceste ambasade.

- **Propuneri din partea participanților la atelier:**

- să existe cât mai multe schimburi de bune practici, cursuri de vară, implicit activități directe cu beneficiarii
- plecând de la experiența României în domeniu, anticiparea problemelor sociale de care R. Moldova se poate lovi în viitor (problematica migrației)
- pe partea de întreprindere socială: partenerii din România care au mai multă experiență să vină să organizeze o serie de dezbateri, conferințe pe teme, sesiuni de conștientizare față de acest domeniu
- este nevoie de cursuri de dezvoltare de competențe specifice pe partea de antreprenoriat

- cu privire la dezvoltarea comunitară și dezvoltarea rurală: dezvoltarea unei strategii comune de dezvoltare rurală; adaptarea unor metodologii de lucru care să corespundă cursurilor de formare a beneficiarilor; sprijinirea dezvoltării asociative din mediul rural; încrederea în forțele proprii a celor de acolo prin prezentarea proiectelor de succes.

(Moderator: Roxana Damaschin, NESsT)

Atelierul 3: Programe de tineret și voluntariat

Temele abordate:

- Mediatizarea și colaborarea cu mass-media - care ar trebui să fie relația cu jurnaliștii. Modalitățile de mediatizare a organizațiilor, inclusiv unde se informează ONG-urile din România sau R. Moldova (a se vedea: civic.md, ong.md, lumbuna.ro, romaniapozitiva.ro, sau stiriong.ro), pentru a cunoaște sursele de informare
- Necesitatea unor informații, unui portal sau a unui articol dezvoltat : istorii de succes dintre România și R. Moldova, pentru a reflecta necesitatea de cooperare și a anumitor bune practici ce au fost deja derulate și parteneri de încredere
- Multe ONG de tineret și de cultura se cunosc, însă nu au dezvoltat această cooperare din cauza lipsei unui suport financiar permanent sau din lipsa unor proiecte comune de lungă durată
- Acordare de granturi din partea Ministerului Tineretului și Sportului din R. Moldova și Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului din România și mecanismul de acordare a acestei finanțări
- Mobilitatea copiilor și tinerilor, programe de voluntariat, schimburi între tineri (ex. Asociația Noi Orizonturi)
- politicile de tineret existente între România și R. Moldova și mecanismul de

implementare a legii voluntariatului în cele două țări, implicit acțiunile pentru motivarea voluntarilor

- promovarea activității organizațiilor pe rețelele de socializare

- legea voluntariatului - în R. Moldova legea a intrat în vigoare în septembrie 2010, în România există Strategia Națională pe tineret, o Agenție Națională ce coordonează programul Tineret în Acțiune.

(Moderator: Eduard Mihalăș, Consiliul Național al Tineretului din Moldova)

Se dorește ca împreună cu Consiliul Național din R. Moldova să se realizeze o masă rotundă în România care să reunească toți actorii importanți din domeniul tineretului în vederea consolidării colaborării pe programele de tineret.
(Valentin Burada, Vice-presedinte FOND)

Atelierul 4: Comunicare, informare și mass-media

Temele abordate:

- situația presei din R. Moldova, implicit presa online
- reflectarea realităților din R. Moldova pentru presa din România, interesul editorial rămâne în continuare scăzut, presa din România se îndreaptă spre ideea de audiență și comercial.
- profesionalizarea jurnaliștilor atât din România cât și din R. Moldova - proiectele de training nu sunt suficiente. Presiunile de ordin economic duc la deprofesionalizarea presei, jurnaliștii se confruntă cu o situație delicată, fiind nevoiți să-și schimbe profesia.

(Moderator: Marian Voicu, TVR)

Ros-Mari Balow: Secția pentru Dezvoltare și Cooperare Sida/Asdi în Republica Moldova Reprezentant USAID

Rolul societății civile este foarte important în R. Moldova acum, dar mai ales pe viitor. Din analiza USAID în ceea ce privește funcționarea societății civile în R. Moldova reiese că există un număr destul de mare de organizații înregistrate, dar ținând cont de capacitatea acestora și la distribuția geografică nu este o situație foarte bună. Cele mai multe ONG devin dependente de finanțatori și trebuie să funcționeze după agenda acestora. USAID încearcă să dezvolte capacitatea organizațiilor neguvernamentale pentru ca ele să aibă rolul de a fi complementar sectorului public.

Rolul societății civile este de a echilibra ceilalți actori - sectorul public și sectorul privat, rolul de *watchdog* pentru celelalte sectoare.

USAID a ales să lucreze cu organizații mari, precum Fundația Est Europeană, Fundația Soros pentru ca acestea să susțină mai departe și alte ONG din țară prin acordare de asistență. De asemenea, au fost susținute și alte organizații în special prin promovarea responsabilizării și a transparenței de a utiliza fondurile.

ONG-urile din Moldova își pun întrebarea sau ar vrea să afle care sunt acele domenii în care se poate acorda asistență. Insa aceste activități de cooperare vor ține de strategia de cooperare cu R. Moldova, în 3 sectoare: **democrație, drepturile omului și egalitatea de gen, eficiența energetică.**

ONG-urile pot avea un rol important în toate aceste domenii.

USAID este principalul finanțator al Consiliului Național pentru Participare însă există interes și din partea Guvernului României pentru susținerea acestuia.

LISTA PARTICIPANTI FORUMUL SOCIETATII CIVILE ROMANIA - REPUBLICA MOLDOVA, 27 -28 Mai 2011, CHISINAU

Tara	Organizatia	Nume	Prenume	E-mail
RO	Societatea Academica din Romania (SAR)	Ana	Maria Cristina	cristina.ana@sar.org.ro
RO	Asociatia de Prietenie "Ille et Vilaine" Sibiu	Arvunescu	Valentin	v.arvunescu@gmail.com
RO	Centrul pentru Jurnalism Independent	Avadani	Ioana	ioana@cji.ro
RO	Federatia Organizatiilor Neguvernamentale pentru Dezvoltare - Romania	Baciu	Olivia	olivia@fpdl.ro
RO	Ministerul Afacerilor Externe	Baconschi	Teodor	
RO	Asociatiei pentru Apararea Drepturilor Omului in Romania . Comitetul Helsinki	Bobosatu	Adelina	abobosatu@apador.org
RO	Federatia Organizatiilor Neguvernamentale pentru Dezvoltare - Romania	Burada	Valentin	valentin.burada@fdsc.ro
RO	Romania Libera	Câmpeanu	Cristian	Cristian.campeanu@romanalibera.ro
RO	Centrul Roman de Politici Europene - CRPE	Ciucu	Ciprian	ciprian.ciucu@crpe.ro
RO	Centrul Diecezan Caritas Iasi	Clopotel	Alina Madalina	madalina_clopotel@yahoo.com
RO	Asociatia Salvati Copiii Iasi	Crăciun	Andrei	craciun_ady@yahoo.com
RO	NESST (Nonprofit Enterprise and Self-sustainability Team)	Damaschin	Roxana	rdamaschin@nesst.org
RO	TVR Iasi	Daraban	Horia	horiadar@yahoo.com
RO	Institutului de Stiinte Politice si Relatii Internationale al Academiei Romane	Dungaciu	Dan	dan.dungaciu@gmail.com
RO	Romania Libera	Fati	Sabina	'sabina.fati@romanalibera.ro'
RO	Fundatia Nationala pentru Cultura Arta si Literatura Mihai Eminescu Botosani	Filip	Corneliu	corneliu.filip@yahoo.com
RO	Centrul Roman de Politici Europene - CRPE	Ghinea	Cristian	cristian.ghinea@crpe.ro
RO	Centrul de Asistenta pentru Organizatiile Neguvernamentale	Hurduc	Cezara	cezara@centras.ro
RO	TVR Timisoara	Ilea	Cristian	ilea@cameraman.ro
RO	Societatea Academica din Romania	Ionita	Sorin	sionita@sar.org.ro
RO	World Vision, birou Iasi	Juncu	Constantin	constantin_juncu@wvi.org
RO	Crucea rosie elvetiana	Langer	Lina	dir.fsmro@email.de
RO	Centrul Euroregional pentru Democratie (CED)	Leu	Ana -Claudia	aleu@regionalnet.org
RO	CER	Mârza	Constantin	'constantin.marza@apd.ro'
RO	Institutul pentru Politici Publice	Mihai	Raluca	raluca@ipp.ro
RO	Hotnews.ro / Deutsche Welle	Mixich	Vlad	vlad.mixich@hotnews.ro ; ' mixich@gmail.com
RO	Fundatia Soros Romania	Panainte	Sergiu	spanainte@soros.ro
RO	European Council on foreign Relations- Programului Rusia si Europa Extinsă	Popescu	Nicu	
RO	Ministerul Afacerilor Externe - Unitatea Asistenta pentru Dezvoltare	Popeia	Ana -Maria	anamaria.popeia@mae.ro
RO	PRO -Democratia	Pirvulescu	Cristian	'cprirvulescu@yahoo.fr'
RO	Asociatia Euro<26 Romania	Porubin	Natalia	natalia@euro26.ro
RO	Ministerul Afacerilor Externe	Racovita	Stefan	stefan.racovita@mae.ro

RO	Universitatea Bucuresti	Raducanu	Raluca	elena.raluca@gmail.com
RO	Grupul de Initiativa Basarabeana din Cluj	Railean	Cristina	crysty616@yahoo.com
RO	Fundatia Noi Orizonturi	Roncea	Irina	irina_roncea@noi-orizonturi.ro
RO	Liderii Mileniului 3	Simbotin	Gabriela	<u>gabriella_raluca6@yahoo.com</u>
RO	World Vision, birou Iasi	Stratulat	Simona	simona_stratulat@wvi.org
RO	ARCADIA-Romanian Association for International Cooperation and Development	Teclu	Alin	<u>CodratAlin.Teclu@student.ulg.ac.be</u>
RO	FSM - Fundatia pentru Sanatatea Familiei si Dezvoltare Comunitara	Tencariu	Iulia	<u>iulia_tencariu@fsm.org.ro</u>
RO	Black Sea Trust	Toderascu	Dinu	DToderascu@gmfus.org
RO	Europuls	Traistaru	Gabriel	<u>gabriel.traistaru@europuls.ro</u>
RO	TVR/Radio Chisinau	Voicu	Marian	<u>marian.voicu@tvr.ro</u>
RO	World Vision, birou Iasi	Camanaru	Magdalena	magda_camanaru@wvi.org
RO	PATRIR	Pop	Mihai	mihai.pop@patrir.ro
RO	ARCA Forumul Roman pentru Refugiati si Migranti	Samoila	Razvan	razvan@arca.org.ro

Secretariat

Ro	FOND Romania	Perju	Oana	oana.perju@fondromania.org
Ro	FOND Romania	Rusu	Adela	adela.rusu@fondromania.org
Ro	FOND Romania	Zaharia	Adriana	adriana.zaharia@fondromania.org

Tara	Organizatia	Nume	Prenume	Date contact
Md	Business Consulting Institute	Andriuta	Liviu	office@bci.md
Md	SIDA	BălŃw	Ros-Mari	<u>ros-mari.balow@sida.se</u>
Md	Institutul de Politici Publice	Barbarosie	Arcadie	
Md	Agentia EX LEGE	Bîzgan	Marta	agentia.exlege@gmail.com
Md	AED Moldova	Beleac	Anatol	abeleac@aed.org
Md	SocioAcces	Beschieru	Nicu	<u>socioacces@gmail.com</u>
Md	Basic Rehabilitation and counseling center, OSORTS -Transnistria	Borodina	Lyudmila	osorc@yandex.ru
Md	Terra- 1530	Botnaru	Petru	terra1530@gmail.com
Md	Institutul IDEA	Bounegru	Victoria	victoria_bounegru@yahoo.com
Md	Always Together	Bucur	Stela	stellabr@rambler.ru
Md	Rotaract	Butnaru	Dragos	dragos117@yahoo.com
Md	Centrul National de Mediu	Cantaragiu	Iuliana	iuliana.cantaragiu@environment.md
Md	Centrul pentru Jurnalism Independent	Cepoi	Corina	ccepoi@ijc.md
Md	Agentia Nationala pentru Dezvoltare rurala (ACSA)	Chiabur	Eugen	<u>echiabur@acsa.md</u>
Md	ONG "Metropolitan Media"	Ciobanu	Alina	metropolitan.media1@yahoo.co.uk
Md	Cardul European pentru Tineret	Ciorba	Valeriu	cardtineret@gmail.com

Md	Centrul de Consultanta in Afaceri	Ciofu	Cornelia	corneliaciofu@yahoo.com
Md	IDIS „Viitorul”	Ciurea	Cornel	
Md	Institutul de Instruire în Dezvoltare „Millenium”,	Cîrhană	Vitalie	cirhana@gmail.com
Md	Consiliul Național al Tineretului din Moldova (CNTM)	Coica	Alexandru	Sanducoica@gmail.com
Md	Konrad Adenauer Stiftung	Corobca-Ianusevici	Natalia	Natalia.Corobca@kas.de
Md	Centrul National de Mediu	Coșeru	Ina	ina.coseru@environment.md
Md	ANTEM	Cucu	Lucia	antem.moldova@gmail.com
Md	AVISO	Darie	Victoria	victoria.darie@gmail.com
Md	ONG "Ciutcosti" - Transistria	Egorova	Alexandra	
Md	Asociația Obștească "Prietenia Tinerilor din Moldova"	Filipschi	Alexandru	alexfilipschi@yahoo.com
Md	Centrul de Reabilitare si Integrare Sociala a Copiilor cu Disabilitati de Intelect CULTUM	Fodor	Ana	cultum@rambler.ru
Md	Asociația obștească "Tineri și liberi" Consiliul ONG	Fonari	Antonița	director@tineriliberi.md, tineri.liberi@gmail.com
Md	Caroma Nord	Frecauteanu	Rodica	caroma_pirlita2002@yahoo.com
Md	Consiliul National al Tineretului din Moldova	Furtuna	Ana	ana.furtuna@yahoo.com
Md	AO de sustinere a copiilor cu cerinte speciale	Gavajuc	Antonina	antoninagavajuc@yahoo.com
Md	ONG Information Resource Centre (IRC) "Common Home"	Gavrilov	Dmitri	director
Md	Association of the Families of children with disabilities Transnistria	Gorbatenko	Larisa	tasdi@mail.ru
Md	AO "Traditie"	Gorobet	Voirica	ong_traditie@mail.ru
Md	Clubul Politic al Femeilor 50/50	Guzun	Silvia	
Md	Fundația Friedrich Ebert	Hadei	Eduard	
Md	Fundația Friedrich Ebert	Haidei	Natalia	natalia.hadei@fes.md
Md	"Ecoul Cernobîlului"	Hasan	Natalia	nataliahasan@gmail.com
Md	MAEIR	Hincu	Diana	
Md	UNDP Moldova	Ionescu	Adrian	adrian.ionescu@undp.org
Md	Alianta centrelor Comunitare de Acces la Informatie si Instruire din Moldova	Koroli	Victor	vkoroli@gmail.com
Md	Ministrul Afacerilor Externe și Integrării Europene	Leancă	Iurie	
Md	Institutul pentru Dezvoltare si Initiative Sociale „Viitorul”	Lozovanu	Valentin	valentin.lozovanu[@]viitorul.org
Md	Parlamentul Republicii Moldova	Lupan	Vlad	
Md	Asociatia Femeia pentru societatea contemporana	Lupu	Veronica	afsc@moldova@yahoo.com

Md	A.O. "Prietenii Copiilor"	Lungu	Tatiana	luntania@yahoo.com
Md	Social Information Centre "Apriori" Transnistria	Marcicova	Alena	
Md	Cultura noua	Maico	Nina	ninamaico2yahoo.com
Md	Organizatia Teritoriala Stefan cel Mare MEM	Marin	Tatiana	tatianamarin2006@yahoo.fr
Md	A.O. Inteco	Matveev	Victoria	intecomd@yahoo.com
Md	Organizatia Obsteasca EveryChild, filiala din Moldova	Mămăligă	Anatol	office@everychild.md; amamaliga@everychild.md
Md	East Europe Foundation - Moldova	Malai	Ludmila	ludmila.malai@eef.md
Md	Asociatia Promo LEX	Manole	Ion	info@promolex.md
Md	Asociatia Presei Independente	Macovei	Petru	pmacovei@api.md ; petrumacovei@yahoo.com
Md	Fundația Est-Europeană	Mereacre	Sorin	smereacre@eurasia.md; sorin.mereacre@eef.md
Md	Consiliul National al Tineretului din Moldova	Mihalas	Eduard	eduard.mihalas@cntm.md
Md	AO Pro Cooperare regionala	Mihailov	Sergiu	mihailov78@yahoo.com ; pro_co_re@yahoo.com
Md	Asociatia de Dezvoltare a Turismului in Moldova	Miron	Viorel	viorelmiron7@yahoo.com
Md	Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare	Mocanu	Diana	<u>diana_mocanu@yahoo.com</u>
Md	MAEIR	Morari	Daniela	
Md	ONG BIOS	Moșoi	Iurie	<u>ngobios@mtc.md</u>
Md	Consiliul National al Tineretului din Moldova	Musteata	Alexandru	alexmusteata@gmail.com
Md	Radio Ploaia de Argint	Nichitus	Victor	<u>victornichitus@hotmail.com</u>
Md	Centrul CONTACT	Neicovcen	Serghei	sneicov@contact.md
Md	ONG Fundatia pentru Dezvoltare din RM	Ojog	Gabriela	
Md	ONG Metropolitan Media	Oprea	Viorica	metropolita.media1@yahoo.co.uk
Md	Monitorul Civic	Paierele	Oxana	oxana.paierele@civic.md, paierele_oxana@yahoo.com
Md	Consiliul National pentru Participare	Panainte	Polina	polina.panainte@gmail.com
Md	ONG Metropolitan Media	Plutaru	Liviu	metropolitan.media1@yahoo.co.uk
Md	Centrul de Reabilitare a Victimelor Torturii „Memoria”	Popovici	Ludmila	memoria@mdl.net; milapopovici@yahoo.com
Md	Centrul de Asistenta Socio Medicala „CASMED”	Postolachi	Natalia	ngo_casmed@yahoo.com
Md	Lider grupul de initiativa din or. Grigoriopol - Transnistria	Puga	Aliona	<u>puga.aliona@gmail.com</u>
Md	Mișcarea Ecologistă din Moldova	Reniță	Alecu	alecu.renita@yahoo.com, mem@mem.md
Md	Centrul Regional de Dezvoltare Durabila	Robcic	Natalia	<u>natalyribcic@gmail.com</u>
Md	Asociatia Regionala pentru o Comunitate Prospera	Rotari	Vitalie	vetaly87@mail.ru
Md	DEMOS	Samcov	Liliana	liliana.demos@gmail.com
Md	DEMOS	Samcov	Nicolae	samcovnic@gmail.com
Md	Amensty International Moldova	Savciuc	Lilia	L.Savciuc@amnesty.md

Md	Centru de Integritate Publica	Sarbu	Aliona	sarbu.aliona@gmail.com
Md	Societatea de Planificare a Familiei din Moldova	Sajina	Elena	<u>sajina_e@yahoo.co.uk</u>
Md	Consiliul National pentru Participare	Schidu	Ion	ionschidu@gmail.com
Md	Dinamism, Tineret, Diversitate	Schițco	Octavian	dydmoldova@gmail.com
Md	Grupul de Initiativa "Prosvet" Transnistria	Sergheeva	Irina	
Md	Centrul "Acces -info"	Spinei	Vasile	accesinfo1@yahoo.com
Md	Parteneriat pentru egalitate	Sofroni	Svetlana	svetlana.sofroni@yahoo.com
Md	Y-PEER	Susarenco	Anna	<u>anna_susarenco@yahoo.com</u>
Md	AO "Alianța între generații"	ȘOVA	Gheroghe	gheorghesova@yahoo.com
Md	AED Moldova	Teodorcic	Roxana	rteodorcic@aed.org
Md	Centrul National de Studii si Informare pentru Problemele Femeii "Parteneriat pentru Dezvoltare"	Terzi-Barbarosie	Daniela	dana_terzi@yahoo.com; terzi@progen.md
Md	Organizatia Focus.dh	Tirnou	Natalia	
Md	Asociația pentru Educație Neoumanist	Țîmbalari	Veronica	v.timbalari@gmail.com
Md	Radio Chisinau	Țurcanu	Vlad	
Md	Consiliul National al Tineretului din Moldova (CNTM)	Țurcanu-Spatari	Vera	veraturcanuspatari@yahoo.com
Md	AED Moldova	Vacaru	Angela	avacaru@ade.md
Md	Institutul de Dezvoltare Urbana	Veaceslav	Bulat	<u>office@idu-moldova.org</u>
Md	Fondul pentru Drepturile Omului" - Transnistria	Volovoi	Grigorii	-
Md	The Swedish Organisation for Individual Relief, SOIR	Zachs	Maria	<u>maria.zachs@manniskohjalp.se</u>
Md	Pro-Femeia	Zelinski	Cleopatra	cleozeli@yahoo.com
Md	Agenția "EX LEGE"	Zubco	Angela	angelazubco@gmail.com